

Leidraad (kader) informatievoorziening bij Majeure projecten

Algemeen

Een majeur project kan ontstaan vanwege een kans/initiatief of een gesignaleerd probleem. De werkwijze met deze leidraad heeft als doel een betere doordenking en kaderstelling door de raad voorafgaand aan het proces, een betere informatievoorziening en sturing tijdens het proces en heeft tot gevolg dat het proces tijdens uitvoering vlotter verloopt, omdat het beter aansluit bij de verwachtingen. Naderhand wordt het project aan de hand van de doelstellingen en normen geëvalueerd.

A. Wanneer is iets een majeur project?

De activiteit

- is complex, niet-routinematig, voor ons uniek en grootschalig
- maatschappelijk en/of bestuurlijk van (groot) belang
- looptijd is in tijd begrensd: heeft een duidelijk begin en eind
- heeft aanzienlijke financiële implicaties (budget, investeringen)

Bespreking in een raadscommissie gaat via een notitie die het college (zodanig op verzoek van de raad) aan de raad voorlegt.

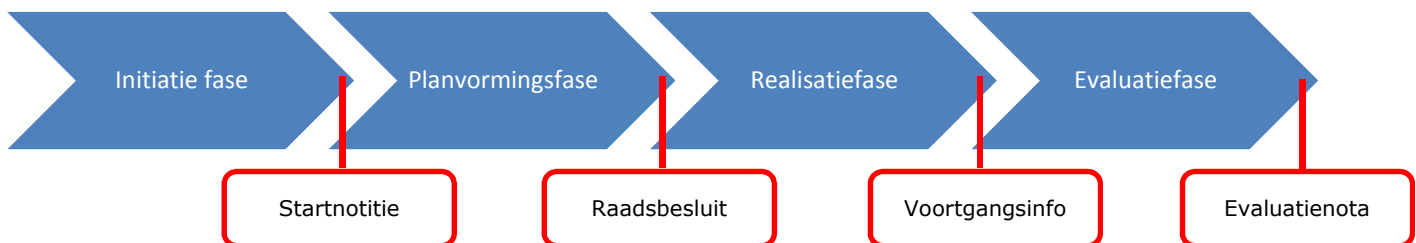
De verantwoordelijke rol

- ligt alleen of grotendeels bij onze gemeente
- zonder onze steun en commitment niet mogelijk
- publiek-private samenwerking met externe partners is mogelijk

De eerste kan bij 'kansen of initiatieven' minder zwaar bij de gemeente zelf liggen.

Om de inschatting te maken of de raad betrokken moet worden of er sprake is van een majeur project, wordt ambtelijk gewerkt met een digitaal hulpmiddel (bijl. 2)

B. Vereiste informatie in verschillende fasen

Initiatie-fase (beeldvorming)

Een majeur project bevindt zich in de initiatiefase indien nog sprake is van visie- en gedachtevorming. In deze fase is beeldvormend: probleemverkennen, het exploreren van mogelijkheden en het bepalen van nut en noodzaak van het majeure project centraal. Bij de aanwijzing van de status 'majeur project', indien deze nog niet aangewezen is bij de begrotingsvaststelling, wordt de raad geïnformeerd over de start van de initiatiefase en worden zo nodig middelen georganiseerd.

De (beeldvormende) informatie waarover de raad, alvorens een besluit te nemen voor overgang naar de planvormingsfase, bestaat onder andere uit:

- een uitgewerkte probleemanalyse;
- een heldere omschrijving van de te bereiken doelstellingen (proceskaders);
- een overzicht van mogelijke alternatieven/ scenario's;
- de wijze van betrokkenheid van (bestuurlijke) partners (bijv. buurgemeenten, Provincie, Rijk), verbonden partijen en de samenleving;
- de benodigde middelen voor de planvormingsfase en de verwachte investeringen en de risico's voor de realisatie en exploitatie;
- de betrokkenheid van de raad tijdens de planvormingsfase en het eventueel creëren van tussentijdse besluitvormingsmomenten.

De initiatiefase kan uitmonden in een besluit om het majeure project voort te zetten. Het college legt de raad daartoe een startnotitie voor, het vergt dus een expliciet besluit van de raad. Indien hiertoe wordt besloten gaat het majeure project de planvormingsfase in. De precieze werkwijze bij elk project is uniek en daardoor lastig als algemene regel te beschrijven, er kunnen dus projectspecifieke routes gevolgd worden.

Planvormingsfase (oordeelsvorming en besluitvorming)

Een majeur project bevindt zich in de planvormingsfase indien de afweging wordt gemaakt *hoe* een majeur project concreet vormgegeven gaat worden. In deze fase staat het onderzoeken, wegen en selecteren van alternatieven/scenario's centraal. Het kan zijn dat er gedurende deze fase tussentijdse besluitvorming van de raad nodig is.

Een uitgewerkt plan/voorstel opstellen met:

- kaderstellende omschrijving van te realiseren doelstellingen/kansen/keuzes
- alternatieve oplossingsrichtingen (meerdere)
- aannames voor oplossingsrichtingen worden geëxpliciteerd en onderbouwd
- maatschappelijke kosten-batenanalyse
- (zo nodig een second opinion uit laten voeren)

Deze fase wordt afgerond met een raadsvoorstel, met de volgende onderdelen:

- besluidhistorie/beleidsreferentie
- doelstellingen helder en meetbaar formuleren via de 3W-vragen, met indicatoren en normen (streefwaarden); bij ruimtelijke projecten met plankaart (beoogd eindbeeld);
- verantwoordelijke raadscommissie (of auditcommissie) benoemen
- duur van de 'majeur project'-status
- beslipunten expliciet(er) formuleren t.o.v. startnotitie
- duidelijkheid over betrokkenheid raad -> welke vervolgstappen, eventueel volgende go, no-go momenten, wanneer nadere informatie
- financiële ramingen en risico's; verwerking in P&C-cyclus
- verantwoording in periodieke rapportages over het totale project, met feitelijke ontwikkelingen t.o.v. raadsbesluit voor de drie onderdelen: inhoud, planning, financiën & risico's
- bij (onverwachte) urgente tussentijdse wijzigingen eveneens verantwoording op genoemde drie onderdelen.

Realisatiefase

Een project bevindt zich in de realisatiefase indien de activiteiten gericht zijn op de feitelijke realisering van het majeure project binnen de door de raad gestelde kaders voor de uitvoering. De uitvoering mondt in beginsel uit in oplevering of voltooiing van het majeure project, dat vervolgens de evaluatiefase ingaat.

De voortgangsinformatie over het majeure project wordt gerapporteerd via projectvoortgangsrapportages. Eventuele scopewijzigingen van een groot project welke niet meer vallen binnen de door de raad gestelde kaders ter goedkeuring worden voorgelegd aan de raad.

Evaluatiefase

Een majeur project bevindt zich in de evaluatiefase indien het majeure project tot stand is gebracht en de resultaten zich in de praktijk manifesteren. Een eindevaluatie wordt opgesteld over het majeure project om de leer- en verbeterpunten te achterhalen.

Deze evaluatie bevat onder andere informatie over: of de oorspronkelijke doelstellingen van het majeure project zijn verwezenlijkt, of deze is gerealiseerd binnen de gestelde dekking, planning, risico's en hoe de met de uitvoering belaste organisatie heeft gefunctioneerd. Tevens wordt ingegaan op hoe de samenwerking tussen college, raad en ambtelijke organisatie heeft gefunctioneerd.

De eindevaluatie van het majeure project wordt afgesloten via een raadsbesluit.

Bijl. 1 Begrippenlijst

Kaderstellende rol gemeenteraad

Vooruitkijkend geeft de raad het kader aan (doelstellingen en normen) waarbinnen de uitvoering van het proces door het college kan plaatsvinden

Controlerende rol gemeenteraad

Terugkijkend beoordeelt de gemeenteraad in hoeverre de uitvoering door het college recht heeft gedaan aan het afgesproken kader van doelstellingen en normen

Kans/initiatief

Beschrijving van een kans die zich voordoet/een initiatief van derden welke de gemeente wil stimuleren en faciliteren of waarin zij wil participeren

Probleemverkenning

Beschrijving van de maatschappelijke problemen (aard, omvang, oorzaken) die de gemeente wil oplossen met het project

Oplossingsrichtingen

Uiteenzetting over alternatieven waaruit de gemeenteraad kan kiezen bij de aanpak van de gesignaleerde problemen (bijv. fysieke en/of sociale interventies)

Aannames

De uitgangspunten die in de oplossingsrichtingen worden gehanteerd, die mede kunnen bepalen of de beoogde doelen van het project worden gehaald (bijv. de verwachting van de vraag naar bedrijventerreinen, of de vooronderstelde relatie tussen inrichting van de gebouwde omgeving en de beleving van de sociale veiligheid)

Maatschappelijke kosten-batenanalyse

Een afweging van de voor- en nadelen van de oplossingsrichtingen, uitgedrukt in financieel en maatschappelijk kapitaal

Second opinion

Een beoordeling door een onafhankelijke en terzakekundige partij van bijvoorbeeld de probleemanalyse, de oplossingsrichting, de kosten-batenanalyse of de projectbeheersing

Heldere doelstellingen/helder eindbeeld

De situatie die de gemeente beoogt te bereiken met het project, in de tijd geplaatst en in eenduidige en tastbare begrippen en indicatoren gevat. Bij een ruimtelijk project is een kaart met een beoogde eindsituatie onmisbaar, als aanvulling op de doelstellingen

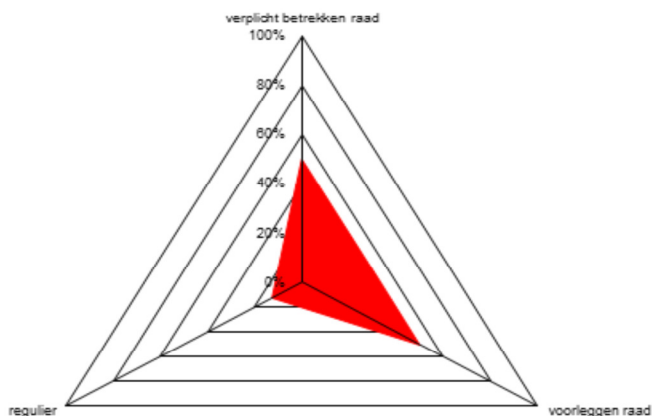

Inhoud project

De inhoudelijke doelstellingen (wat willen we bereiken?) en vertaling daarvan in concrete (bouw-)plannen (wat gaan we daarvoor doen?)

Risico's voor het project

De factoren die het bereiken van de doelen van het project (inhoud, planning, financiën) in de weg kunnen zitten

Bijl. 2 Hulpmiddel bij beoordeling Majeur project

1					
2	Handboek Projectmatig Verken	let op: Toelichting verschijnt wanneer je op gele velden ?kopjes klikt			
3					
4	gemeente Noordoostpolder				
5	17-04-2019				
6					
7	Bepaling betrokkenheid raad				
8	Criterium	Beoordeling	verplicht betrekken raad	voorleggen raad	regulier
10	1 Complexiteit	groot	✓		
11	2 Bestuurlijk belang	groot	✓		
12	2 Maatschappelijk belang	groot	✓		
13	3 Looptijd	> 2 jaar	✓		
14	4 Expertise	voornamelijk één domein		✓	
15	5 Betrokkenheid externe partners	regulier			✓
16	6 Aantal deelnemers	beperkt		✓	
17	7 Budget	beperkt		✓	
18	7 Investeringsen	beperkt		✓	
19	Totaal		50%	50%	13%
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
32					
33					
34					
35					
36					
37					
38					
39					
40					
41					
42					
43					
Projectsoort Blad1 					
Gereed					

Bijl. 3 Lijst met (mogelijke) majeure projecten

Lopende projecten die als majeur project konden/kunnen worden aangemerkt

Nieuwe of recent gestarte projecten die als majeur project worden aangemerkt

- MITC
- Cultuurgebouw
- Werelderfgoedcentrum